

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTĂRÎRE Nr. 244
din 08.04.2013

**privind aprobarea Cerințelor minime pentru
protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate
de expunerea la azbest la locul de muncă**

Publicat : 12.04.2013 în Monitorul Oficial Nr. 75-81 art Nr : 298 Data intrării in vigoare : 01.01.2014

În temeiul art. 6 din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 143-144, art. 587), cu modificările și completările ulterioare, și în scopul transpunerii Directivei 2009/148/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la azbest la locul de muncă (Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L nr. 330/28 din 16.12.2009) / Directive 2009/148/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the protection of workers from the risks related to exposure to asbestos at work/, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Cerințele minime pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la azbest la locul de muncă (se anexează).

2. Ministerul Sănătății, pînă la 31 decembrie 2013, după consultarea patronatelor și sindicatelor, va stabili liniile directe practice pentru definirea expunerilor sporadice și a expunerilor de mică intensitate, menționate la punctul 4 din anexa la prezenta Hotărîre.

3. Ministerul Sănătății va asigura ținerea evidenței cazurilor recunoscute de azbestoză și mezoteliom.

4. Prezenta hotărîre nu împiedică aplicarea sau adoptarea actelor normative care să asigure o protecție mai mare lucrătorilor, în special a celor cu privire la substituirea azbestului cu produse înlocuitoare mai puțin periculoase.

5. Prezenta hotărîre intră în vigoare începînd cu 1 ianuarie 2014.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:

Ministrul muncii, protecției

sociale și familiei

Ministrul sănătății

Valentina Buliga

Andrei Usatîi

Nr. 244. Chișinău, 8 aprilie 2013.

Aprobate
prin Hotărîrea Guvernului nr. 244
din 8 aprilie 2013

CERINȚE MINIME
pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor
legate de expunerea la azbest la locul de muncă

1. Cerințele minime pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la

azbest la locul de muncă (în continuare – Cerințe minime) se aplica activităților în care lucrătorii sînt expuși sau sînt susceptibili de a fi expuși la praful degajat din azbest sau din materiale cu conținut de azbest și au ca obiectiv protecția lucrătorilor împotriva riscurilor pentru sănătatea lor, care decurg sau pot decurge din expunerea la azbest la locul de muncă, inclusiv prevenirea acestor riscuri.

2. În sensul prezentelor Cerințe minime, termenul azbest desemnează următorii silicați fibroși:

actinolit de azbest CAS (registrul Chemical Abstract Service) nr. 77536-66-4;

grünerit (amosit) de azbest CAS nr. 12172-73-5;

antofilit de azbest CAS nr. 77536-67-5;

crisotil CAS nr. 12001-29-5;

crocidolit CAS nr. 12001-28-4;

tremolit de azbest CAS nr. 77536-68-6.

3. Pentru orice activitate susceptibilă să prezinte risc de expunere la praful provenit din azbest sau din materiale cu conținut de azbest, angajatorul trebuie să dispună efectuarea evaluării acestui risc, astfel încît să se determine natura expunerii, respectiv varietatea mineralogică de azbest și dimensiunile fibrelor, și gradul de expunere a lucrătorilor la praful de azbest sau de materiale cu conținut de azbest.

4. În cazul în care expunerea lucrătorului este sporadică și de mică intensitate și dacă din rezultatele evaluării riscurilor profesionale, prevăzută la punctul 3, reiese în mod clar că limita expunerii la azbest stabilită la pct. 20 din prezentele Cerințe minime nu va fi depășită în aerul din zona de activitate, punctele 7–9 și punctele 44–58 din prezentele Cerințe minime pot să nu fie aplicate, în cazul în care munca implică:

activități de întreținere de scurtă durată și discontinue, în care se manipulează numai materiale nefriabile;

îndepărtarea fără deteriorare a unor materiale nedegradate, în care fibrele de azbest sînt legate strîns într-o matrice;

încapsularea sau acoperirea cu înveliș protector a unor materiale conținînd azbest și care se află în stare bună;

monitorizarea și controlul aerului, precum și prelevarea de probe pentru a stabili dacă un anumit material conține azbest.

5. Evaluarea prevăzută la punctul 3 trebuie să facă obiectul unei consultări a lucrătorilor și/sau reprezentanților lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă din unitate și să fie revizuită, dacă există motive să se considere că este incorectă sau se produce o schimbare materială la locul de muncă.

6. Cu respectarea punctului 4, trebuie să se adopte măsurile menționate la punctele 7–9 din prezentele Cerințe minime.

7. Activitățile menționate la punctul 1 trebuie să facă obiectul unui sistem de declarare

gestionat de Inspekția Muncii. Cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea activităților menționate la punctul 1, angajatorul trebuie să prezinte o declarație inspectoratului teritorial de muncă și centrului de sănătate publică teritorial în raza cărora se vor desfășura activitățile, care va include cel puțin o descriere succintă a:

amplasamentului șantierului;

tipurilor și cantităților de azbest utilizate sau manipulate;

activităților și procedeele aplicate;

numărului de lucrători implicați;

datei de începere a lucrărilor și duratei activității;

măsurilor luate pentru a se limita expunerea lucrătorilor la azbest.

8. Lucrătorii și/sau reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă din unitate trebuie să aibă acces la declarația menționată la punctul 7 din prezentele Cerințe minime.

9. De fiecare dată când apare probabilitatea ca o modificare a condițiilor de muncă să conducă la o creștere semnificativă a expunerii la praful provenit din azbest sau din materiale care conțin azbest, angajatorul va transmite inspectoratului teritorial de muncă o nouă declarație.

10. Se interzice aplicarea azbestului prin pulverizare și procedurile de lucru care implică utilizarea de materiale fonoabsorbante sau izolante de joasă densitate (mai mică de 1 g/cm³), care conțin azbest.

11. Se interzic activitățile care expun lucrătorii la fibre de azbest în timpul fabricării și prelucrării produselor din azbest sau al fabricării și prelucrării produselor care conțin azbest adăugat în mod deliberat, cu excepția tratării și eliminării produselor provenite din demolare și îndepărtarea azbestului.

12. Pentru toate activitățile prevăzute la punctul 1, expunerea lucrătorilor la praful provenit din azbest sau din materiale care conțin azbest la locul de muncă trebuie redusă la minim și, în orice caz, sub valoarea limită prevăzută la punctul 20 din prezentele Cerințe minime, în special prin următoarele măsuri:

numărul lucrătorilor expuși sau care ar putea fi expuși la praful provenit din azbest sau din materialele care conțin azbest trebuie limitat cât mai mult posibil;

procesele de lucru trebuie concepute astfel încât să nu producă praful de azbest sau, dacă acest lucru se dovedește imposibil, să evite eliberarea de praful de azbest în aer;

toate construcțiile și echipamentele implicate în tratarea azbestului trebuie să poată fi curățate și întreținute cu regularitate și eficacitate;

azbestul sau materialele care conțin azbest care pot produce praful trebuie depozitate și transportate în ambalaje etanșe adecvate;

deșeurile trebuie colectate și eliminate de la locul de muncă cât mai rapid cu putință, în ambalaje

etanșe adecvate, prevăzute cu etichete indicînd că acestea conțin azbest;

deșeurile prevăzute la subpunctul 5) trebuie tratate ulterior în conformitate cu dispozițiile legale referitoare la deșeurile toxice și periculoase.

13. În funcție de rezultatele evaluării inițiale a riscului profesional și pentru a asigura respectarea valorii limită prevăzute la punctul 20 din prezentele Cerințe minime, angajatorul va asigura efectuarea cu regularitate a măsurărilor concentrației de fibre de azbest în aer la locul de muncă.

14. Prelevarea de probe trebuie să fie reprezentativă pentru expunerea personală a lucrătorului la praful provenit din azbest sau din materiale care conțin azbest.

15. Prelevarea de probe trebuie să se realizeze de către personalul cu calificările necesare, după consultarea lucrătorilor și/sau a reprezentanților lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă.

16. Probele prelevate trebuie să fie ulterior analizate în conformitate cu punctele 18 și 19 din prezentele Cerințe minime, în laboratoare dotate cu echipamente de numărare a fibrelor.

17. Durata prelevării trebuie să fie astfel încît să se poată stabili expunerea reprezentativă pentru o perioadă de referință de 8 ore prin măsurări sau prin calcule ponderate în timp.

18. Numărarea fibrelor trebuie să fie realizată de preferință cu microscopul cu contrast de fază (PCM), în conformitate cu metoda recomandată de Organizația Mondială a Sănătății (OMS) în 1997 (microscopia optică cu contrast de fază (numărare pe membrană filtrantă), ISBN 9241544961, OMS, Geneva, 1997) sau cu orice altă metodă cu rezultate echivalente.

19. În scopul măsurării concentrației de azbest în aer, prevăzută la punctul 13 din prezentele Cerințe minime, trebuie să se ia în considerare numai fibrele cu lungimea mai mare de 5 micrometri, lățimea mai mică de 3 micrometri și raportul lungime/lățime mai mare de 3:1.

20. Angajatorii trebuie să se asigure că nici un lucrător nu este expus la o concentrație de azbest în suspensie în aer de peste 0,1 fibre pe cm³, măsurată în raport cu o medie ponderată în timp pe o perioadă de 8 ore (TWA).

21. În cazul în care valoarea limită prevăzută la punctul 20 din prezentele Cerințe minime este depășită, trebuie identificate cauzele depășirii și trebuie luate măsuri adecvate de remediere a situației cît mai curînd posibil.

22. Nu pot fi continuate activitățile în sectoarele afectate pînă cînd nu au fost luate măsurile specifice de protecție a lucrătorilor în cauză.

23. Pentru verificarea eficienței măsurilor menționate la punctul 21 din prezentele Cerințe minime, angajatorul va asigura imediat efectuarea a încă unei determinări a concentrațiilor de azbest din aer.

24. În cazul în care expunerea nu poate fi redusă prin alte mijloace, iar respectarea valorii limită impune utilizarea echipamentului respirator de protecție individuală, această utilizare nu poate fi permanentă și trebuie să fie menținută la minimul necesar pentru fiecare lucrător.

25. Pentru orice perioadă care necesită purtarea unui echipament individual respirator de

protecție, trebuie să se prevadă pauze pentru odihnă în funcție de constrângerile fizice și climaterice și, dacă este cazul, în consultare cu lucrătorii sau reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă, potrivit dispozițiilor legale.

26. Înainte de începerea lucrărilor de demolare sau de întreținere, angajatorii trebuie să ia toate măsurile, la nevoie prin obținerea de informații de la proprietarii construcțiilor, pentru a identifica materialele care pot conține azbest.

27. Dacă există cea mai mică îndoială privind prezența azbestului într-un material sau într-o construcție, trebuie să se respecte dispozițiile din prezentele Cerințe minime.

28. În cazul în care anumite activități precum demolarea, îndepărtarea azbestului, repararea și întreținerea, pentru care se estimează că valoarea limită prevăzută la punctul 20 din prezentele Cerințe minime va fi depășită în pofida utilizării măsurilor tehnice preventive de limitare a conținutului de azbest în aer, angajatorul trebuie să definească măsurile destinate să asigure protecția lucrătorilor pe durata activităților, în special următoarele:

lucrătorii să fie dotați cu echipament individual respirator de protecție adecvat și cu alte echipamente de protecție individuală, pe care trebuie să le poarte;

să se monteze panouri de avertizare prin care să se indice că se estimează depășirea valorii limită prevăzute la punctul 20 din prezentele Cerințe minime;

să se împiedice răspândirea prafului provenit din azbest sau din materiale care conțin azbest în afara construcției sau a zonei de lucru.

29. Lucrătorii și/sau reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă din unitate trebuie să fie consultați de către angajatori cu privire la măsurile respective înainte de desfășurarea activităților în cauză.

30. Înainte de începerea lucrărilor de demolare sau de evacuare a azbestului și a produselor ce conțin azbest din clădiri, structuri, echipamente de muncă sau instalații, sau de pe nave, angajatorii trebuie să elaboreze un plan de lucru, care să prevadă măsurile necesare pentru asigurarea securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă.

31. Planul menționat la punctul 30 din prezentele Cerințe minime trebuie să prevadă în special că:

azbestul și/sau produsele care conțin azbest vor fi eliminate înainte de aplicarea tehnicilor de demolare, cu excepția cazului în care aceasta ar conduce la un risc mai mare pentru lucrători decât dacă azbestul și/sau materialele care conțin azbest ar fi lăsate unde sînt;

în caz de necesitate, se va furniza echipamentul de protecție individuală prevăzut la punctul 28 subpunctul 1) din prezentele Cerințe minime;

atunci cînd se vor încheia lucrările de îndepărtare a azbestului sau de demolare, se va verifica absența riscurilor profesionale datorate expunerii la azbest la locul de muncă, în conformitate cu dispozițiile legale.

32. Planul menționat la punctul 30 din prezentele Cerințe minime va cuprinde suplimentar informații despre următoarele:

natura și durata probabilă a lucrărilor;

locul unde se desfășoară lucrările;

metodele aplicate atunci când lucrările presupun manipularea azbestului sau a unor materiale care conțin azbest;

caracteristicile echipamentului folosit pentru:

a) protecția și decontaminarea lucrătorilor ce efectuează lucrările;

b) protecția altor persoane prezente la locul de muncă sau în apropierea acestuia.

33. Angajatorul trebuie să aducă la cunoștința inspectoratului teritorial planul menționat la punctul 30 din prezentele Cerințe minime, înainte de începerea activității avute în vedere.

34. Angajatorii au obligația de a asigura o formare profesională adecvată pentru toți lucrătorii care sînt sau pot fi expuși la praful provenit din azbest sau din materiale care conțin azbest.

35. Formarea profesională menționată la punctul 34 din prezentele Cerințe minime trebuie asigurată la intervale regulate. Costul formării profesionale se suportă de către angajator.

36. Conținutul formării profesionale menționate la punctul 34 din prezentele Cerințe minime trebuie să fie ușor de înțeles pentru lucrători și să permită acestora să-și însușească cunoștințele și competențele necesare în materie de prevenire și de securitate, în special în ceea ce privește:

proprietățile azbestului și efectele sale asupra sănătății, inclusiv efectul de sinergie cu fumatul;

tipurile de produse și materiale care pot conține azbest;

operațiunile care pot conduce la expunerea la azbest și importanța controalelor preventive pentru reducerea la minimum a expunerii;

practicile profesionale sigure, controalele și echipamentele individuale de protecție;

rolul adecvat, alternativele, alegerea, limitările și modul corect de utilizare a echipamentelor individuale respiratoare de protecție;

procedurile de urgență;

procedurile de decontaminare;

eliminarea deșeurilor;

cerințele în materie de control medical.

37. Formarea profesională a lucrătorilor care se ocupă de îndepărtarea azbestului, menționată la punctul 34 din prezentele Cerințe minime, trebuie să se efectueze conform practicii existente în Uniunea Europeană.

38. Înainte de a executa lucrări de demolare sau de îndepărtare a azbestului, unitățile trebuie să facă dovada capacității lor în acest domeniu, care se confirmă prin prezentarea planului menționat la punctul 30 și a documentelor privind formarea profesională menționată la punctul

34 din prezentele Cerințe minime.

39. Pentru toate activitățile menționate la punctul 1 și cu respectarea punctului 4 din prezentele Cerințe minime, angajatorii trebuie să ia măsurile corespunzătoare pentru a garanta că:

1) locurile în care se desfășoară activitățile menționate anterior îndeplinesc următoarele condiții:

a) sînt demarcate în mod clar și semnalizate cu panouri de avertizare;

b) nu sînt accesibile lucrătorilor, alții decît cei care, prin natura activității sau îndatoririlor lor, trebuie să intre acolo;

c) constituie sectoare în care ar trebui să nu se fumeze;

2) se amenajează sectoare separate unde lucrătorii pot mânca și bea, fără riscul contaminării cu praf de azbest;

3) lucrătorii sînt dotați cu îmbrăcăminte de lucru sau de protecție specifică;

4) îmbrăcăminte de lucru sau de protecție respectivă rămîne în unitate; îmbrăcăminte de lucru sau de protecție poate fi totuși curățată în unități din afara unității care sînt utilizate pentru acest tip de activitate, dacă unitatea însăși nu efectuează curățarea; în această situație, îmbrăcăminte este transportată în recipiente închise;

5) sînt prevăzute locuri separate de păstrare pentru îmbrăcăminte de lucru sau de protecție și pentru îmbrăcăminte de stradă;

6) se asigură punerea la dispoziția lucrătorilor a instalațiilor sanitare corespunzătoare și specifice incluzînd dușuri, în cazul operațiunilor cu praf;

7) echipamentul individual de protecție se lasă într-un loc bine stabilit și se verifică și se curăță după fiecare utilizare; se iau măsurile corespunzătoare pentru repararea sau înlocuirea echipamentului individual de protecție defect înainte de o nouă utilizare.

40. Costul măsurilor adoptate în temeiul punctului 39 din prezentele Cerințe minime se suportă de către angajator.

41. Pentru activitățile menționate la punctul 1 din prezentele Cerințe minime, angajatorul trebuie să ia măsurile corespunzătoare pentru a garanta că lucrătorii și/sau reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă din unitate primesc informațiile specifice cu privire la:

posibilele riscuri pentru starea de sănătate datorită expunerii la praful provenit din azbest sau din materialele care conțin azbest;

existența valorilor limită legale și necesitatea supravegherii atmosferei;

condițiile de igienă, inclusiv necesitatea abținerii de la fumat;

precauțiile necesare cu privire la purtarea și utilizarea echipamentului individual de protecție

și îmbrăcămintei de protecție;

precauții speciale destinate minimizării expunerii la azbest.

42. În afară de măsurile menționate la punctul 41 și cu respectarea punctului 4 din prezentele Cerințe minime, angajatorul va lua măsurile corespunzătoare pentru a garanta că:

lucrătorii și/sau reprezentanții acestora din unitate au acces la rezultatele determinărilor de concentrație a azbestului din aer și primesc explicații cu privire la importanța acestor rezultate;

dacă rezultatele depășesc valoarea limită stabilită la punctul 20 (din prezentele Cerințe minime), lucrătorii în cauză și reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă din unitate vor fi informați cât mai repede posibil despre aceste depășiri și cauzele lor; lucrătorii și/sau reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă în cadrul unității vor fi consultați cu privire la măsurile care urmează să fie luate sau, în situații de urgență, vor fi informați despre măsurile adoptate.

43. Cu respectarea punctului 4, angajatorul trebuie să adopte măsurile menționate la punctele 44 – 51 din prezentele Cerințe minime.

44. Angajatorul trebuie să asigure evaluarea stării de sănătate a fiecărui lucrător înainte de expunerea la praful provenit din azbest sau din materialele care conțin azbest la locul de muncă.

45. Evaluarea prevăzută la punctul 44 din prezentele Cerințe minime trebuie să includă un examen specific al plămînilor. Anexa la prezentele Cerințe minime oferă recomandări practice pentru supravegherea medicală a lucrătorilor.

46. Angajatorul trebuie să asigure o nouă evaluare a stării de sănătate cel puțin o dată pe an, pe întreaga durată a expunerii.

47. Medicul răspunzător de supravegherea medicală a lucrătorilor expuși la azbest va întocmi fișe medicale individuale, în conformitate cu dispozițiile legale, pentru fiecare lucrător menționat la punctul 44 din prezentele Cerințe minime.

48. Ca urmare a supravegherii medicale menționate la punctele 44 – 47 din prezentele Cerințe minime, medicul răspunzător de supravegherea medicală a lucrătorilor trebuie să se pronunțe, în conformitate cu dispozițiile legale, cu privire la eventualele măsuri individuale de protecție sau de prevenire care trebuie adoptate sau determină respectivele măsuri. Aceste măsuri pot include, după caz, retragerea lucrătorului în cauză de la orice expunere la azbest.

49. Lucrătorilor trebuie să li se furnizeze informații și consiliere privind orice evaluare a stării lor de sănătate la care pot fi supuși după încheierea expunerii la azbest.

50. Medicul răspunzător de supravegherea medicală a lucrătorilor poate recomanda continuarea supravegherii medicale după încetarea expunerii la azbest, pe durata pe care o consideră necesară pentru a proteja sănătatea persoanei în cauză. Continuarea supravegherii medicale trebuie să aibă loc în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile.

51. Lucrătorul sau angajatorul în cauză pot solicita revizuirea evaluărilor menționate la punctul 48 din prezentele Cerințe minime, în conformitate cu dispozițiile legale.

52. Cu respectarea punctului 4, trebuie să se adopte măsurile menționate la punctele 53 - 58

din prezentele Cerințe minime.

53. Angajatorul trebuie să înscrie lucrătorii abilitați să desfășoare activitățile menționate la punctul 1 din prezentele Cerințe minime într-un registru, în care să se precizeze natura și durata activității și expunerea la care sînt supuși aceștia.

54. Medicul responsabil de supravegherea medicală trebuie să aibă acces la registrul menționat la punctul 53 din prezentele Cerințe minime.

55. Fiecare lucrător trebuie să aibă acces la informația din registrul menționat la punctul 53 din prezentele Cerințe minime referitoare la propria persoană.

56. Lucrătorii și/sau reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă trebuie să aibă acces la informațiile colective anonime din registrul menționat la punctul 53 din prezentele Cerințe minime.

57. Registrul menționat la punctul 53 și fișele medicale individuale prevăzute la punctul 47 din prezentele Cerințe minime trebuie să fie păstrate cel puțin 40 de ani de la încetarea expunerii, în conformitate cu dispozițiile legale.

58. În cazul în care unitatea își încetează activitatea în conformitate cu dispozițiile legale, documentele prevăzute la punctele 47 și 53 din prezentele Cerințe minime trebuie să fie puse de către angajator la dispoziția inspectoratului teritorial de muncă.

Anexă
la Cerințele minime pentru protecția
lucrătorilor împotriva riscurilor legate
de expunerea la azbest la locul
de muncă

RECOMANDĂRI PRACTICE
pentru supravegherea medicală a lucrătorilor expuși la praful
care provine din azbest sau din materiale cu conținut de azbest

1. Cunoștințele actuale demonstrează că expunerea la fibre de azbest libere poate conduce la următoarele maladii:

azbestoză;
mezoteliom;
cancer pulmonar;
cancer gastrointestinal.

2. Medicul responsabil de supravegherea medicală a lucrătorilor expuși la azbest trebuie să cunoască condițiile sau circumstanțele expunerii fiecărui lucrător.

3. Examinarea sănătății lucrătorilor trebuie să se desfășoare în conformitate cu principiile și practicile medicinei muncii.

4. Examinarea sănătății lucrătorilor trebuie să cuprindă cel puțin următoarele măsuri:
întocmirea dosarului medical și profesional al lucrătorului;
o discuție personală;
o examinare medicală generală, în special a toracelui;
teste ale funcției respiratorii (spirometrie și curba debit-volum).

5. Medicul responsabil de supravegherea medicală hotărăște cu privire la examinări suplimentare, cum ar fi testele citologice ale sputei sau o radiografie toracică sau o tomodensitometrie, pe baza celor mai recente cunoștințe în materie de medicină a muncii.